

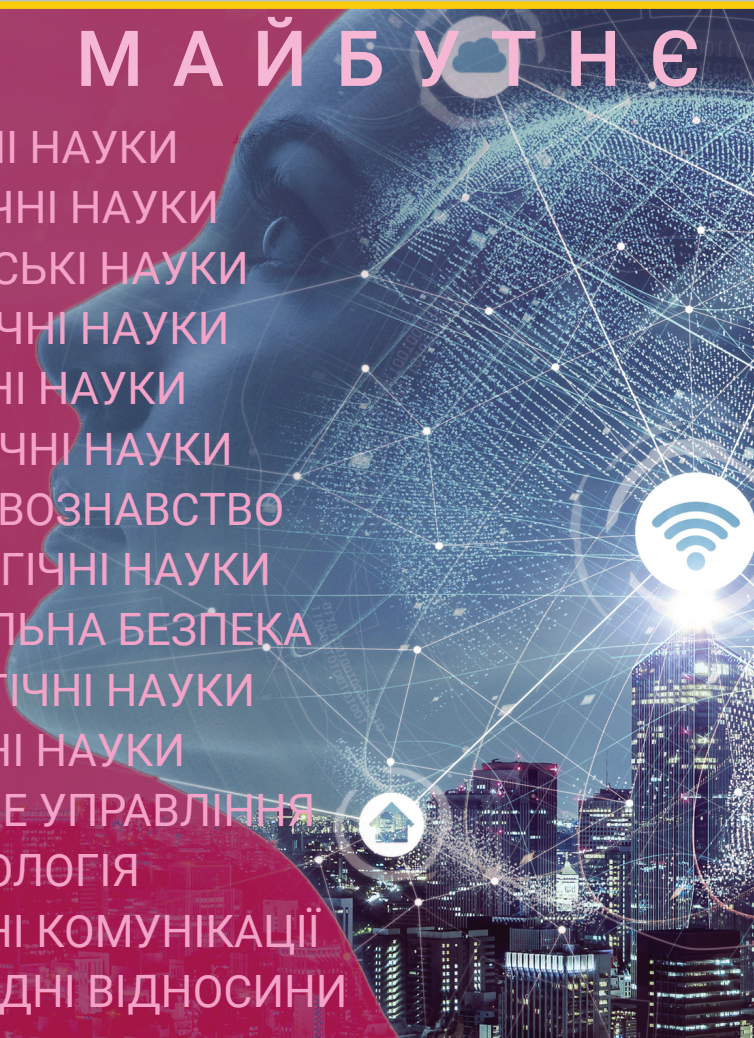
III ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

31 січня 2025 р., м. Харків, Україна

С М А Й Б У Т Н Є

У ІСТОРИЧНІ НАУКИ
Ч ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
А ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ
С ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
Н ЮРИДИЧНІ НАУКИ
І ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
С МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
Т ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ
Б НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
І СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
С ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
Т ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
Б КУЛЬТУРОЛОГІЯ
І СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
С МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 31 січня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

УДК 13+159.9+177+316+32+33+34+37+65+81+930

Г54

Редакційна колегія:

Герасіна Л. М., докторка соціологічних наук, професорка (голова);

Козловець М. А., доктор філософських наук, професор;

Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;

Смолянук В. Ф., доктор політичних наук, професор;

Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка

Г54 **Глобальний світ і Україна: сучасні виклики та пошук відповідей : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 31 січ. 2025 р.) / [редкол.: Герасіна Л. М. (голова), Козловець М. А., Прудников В. А. та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2025. – 88 с. ISBN 978-617-8602-12-3**

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Глобальний світ і Україна: сучасні виклики та пошук відповідей» містять доповіді, у яких висвітлено морально-правові виміри сучасного світопорядку, філософсько-правові та моральні аспекти функціонування інформаційного суспільства, український контекст колізій толерантності в сучасному світі, питання цифрової гуманітаристики, розглянуто політичні, філософські, економічні, правові, культурологічні, філологічні, педагогічні аспекти буття українського народу в умовах війни, роль міжнародних організацій у сфері забезпечення міжнародної безпеки.

УДК 13+159.9+177+316+32+33+34+37+65+81+930

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2025

© Харківська асоціація політологів, 2025

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

ISBN 978-617-8602-12-3

3. Філософський енциклопедичний словник / голова редкол. В. І. Шинкарук ; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
4. Качмар О. В. Вербальна агресія та шляхи її подолання. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2016. Вип. 12. С. 55–58.
5. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Київ : Довіра, 2007. 207 с.

Требін М. П.,

доктор філософських наук, професор,
Харківський національний економічний
університет
імені Семена Кузнеця

ЦИФРОВА ГУМАНІТАРИСТИКА В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Людство вкотре входить в епоху глобальних змін, цього разу в цифрову епоху [1]. У світі, де величезну роль відіграє цифрова культура, що формується, усі сфери соціального буття та соціальної практики, багато сфер знання трансформуються під впливом інфокомунікативних технологій. Просте використання цифрових технологій у гуманітарних науках викликає складності не тільки методологічного та методичного характеру, а й неясності в самому визначенні сфери застосування.

Поняття «цифрова гуманітаристика» має кілька сотень визначень [2]. Їх різноманітність не вважається проблемою представниками самого напрямку і навіть розглядається ними як свого роду епістемічна чеснота. Передбачається, що множинність визначень забезпечує можливості доступу до галузі цифрової гуманітаристики різним фахівцям, інституціям та спільнотам. Під цифровою гуманітаристикою розуміємо міждисциплінарний напрямок у розвитку гуманітарних наук, учасниками якого є нове покоління дослідників у соціально-гуманітарній сфері, яке об'єднує фахівців у галузі гуманітарних та соціальних наук, одночасно здатних застосовувати методи, поняття та технології інформатики [3, с. 118]. Таким чином, цифрова гуманітаристика виступає в ролі міждисциплінарної інновації та є продуктом наукової конвергенції та кооперації, що знімає актуальний як для програмістів, так і в першу чергу для гуманітаріїв питання *cui prodest* (лат. – кому вигідно).

Цифрова гуманітаристика зароджується в другій половині ХХ ст., а виділяється в окрему галузь наукових досліджень на рубежі ХХ–ХХІ ст. як від-

повідь на «цифровий поворот», що стався в сучасній науці та культурі. «Цифровий поворот» у гуманітарних науках – це спосіб швидше відреагувати на дедалі більше зростаючий запит від цифрової цивілізації на полієкранність, що обчислюється, і динамічну візуалізацію філософської картини світу. «Аналогові» статичні філософські картини світу, що створювалися раніше великими майстрами за допомогою їх власних неповторних інтелектуальних фарб, тепер вимушено повинні бути доповнені цифровими динамічними картинами, які за силою передачі форм і кольорів, смислів і значень не поступаються своїм аналоговим попередникам.

Цифрова гуманітаристика поєднує різні наукові підходи, напрями та інтелектуальні традиції. Цікаво, що біля витоків цифрової гуманітаристики стояв єзуїтський священик Роберто Буза (1913-2011), який випускав протягом тридцяти років, починаючи з 1949 р., за підтримки IBM лінгвістичний корпус творів Томи Аквінського (збори текстів, певним чином розмічених та забезпечених пошуковою системою). У результаті було видано 56 томів *Index Thomisticus*, а 2005 р. створено інтернет-ресурс [4; 5]. Так, вперше комп'ютерні технології були використані в дослідженні на стику теології, історії, філософії та лінгвістики.

Дослідниця Долорес Бертон починає обговорення виникнення цифрової гуманітаристики у Великобританії та США у 1950-х рр., чому були присвячені чотири статті у журналі «*Computers and the Humanities*» в 1981–1982 рр. [6–9]. Також вона вказує, що саме в цей період починається активне використання можливостей комп'ютера в європейському академічному середовищі, застосовуючи головним чином нові технології для створення та об'єднання словників. Прикладом цього може бути Інститут голландської лексикології в Лейдені.

У 1960-х комп'ютерні технології починають активно використовуватися в гуманітарних дослідженнях з метою встановлення авторства. Автори книги «Новий супутник для цифрових гуманітарних наук» [10] вказують, що перше використання комп'ютера в суперечках про авторство використовується Альваром Еллегардом для аналізу «Листів Юніуса 1769–1772 рр.» [11]. Проведений у 1962 р. експеримент не задіяв комп'ютер для підрахунку слів, але робив розрахунки, які допомагали Еллегарду скласти словник використовуваних слів. Найбільш впливове дослідження авторства, що базується на комп'ютерних технологіях, здійснене дослідниками Фредериком Мостеллером та Девідом Волессом [12], також відноситься до ранніх 1960-х. Це було вивчення федеральних паперів у спробі ідентифікувати авторство 12

спірних документів. У 1963 р. шотландський священник Ендрю Мортон видав статтю в британській газеті, де він наводив результати своїх досліджень: згідно з показниками комп'ютера, апостол Павло написав лише чотири з його 14 послань [13]. Загалом розвиток цифрової гуманітаристики в 1960-ті – середині 1980-х років можна означити як період методологічної консолідації та інституалізації, що свідчить про затвердження цифрової гуманітаристики в статусі самодостатньої науки.

Як і будь-який новий напрямок, цифрова гуманітаристика привертає до себе увагу багатьох сучасних дослідників, які все частіше кажуть про особливості та перспективи розвитку цифрових гуманітарних наук. Аналіз сучасного стану міждисциплінарної галузі цифрової гуманітаристики або цифрових гуманітарних наук («Digital humanities») у своїй статті «Суперечки навколо цифрових гуманітарних наук: порядок денний» [14] зробив почесний професор Кельнського університету (Німеччина) Манфред Таллер, який побачив «небезпеки» у розвитку цифрових гуманітарних наук, а саме: акцент на інфраструктуру досліджень на шкоду аналітичним методам та інструментам; звуження можливостей «Digital Humanities» до застосування інформаційних технологій в окремих сферах гуманітарних наук; загроза, що походить від «мобільної революції», що насувається може призвести до «повторення руйнівного процесу, що відбувався під час ПК-та інтернет-революцій»; потенційна можливість для «Digital Humanities» «зіграти активнішу роль не тільки у сприйнятті технологій, а й у розвитку [14].

М. Таллер умовно поділив сферу «Digital Humanities» на основні області, пов'язані, в тому числі, з 1) аналізом тексту за допомогою застосування різних комп'ютерних засобів від індексування до формалізованого визначення авторського стилю; 2) використанням текстів чи образів для отримання нової інформації («фактів») та подальшого аналізу сукупності цих «фактів» (бази даних, методи статистичного аналізу, географічні інформаційні системи, геопросторове моделювання та ін.) в історії, антропології, археології, історії мистецтва, де розглядаються соціальні явища чи матеріальні об'єкти; 3) нетекстовими ресурсами, включаючи оцифрування великих колекцій зображень, керування ними, використання тривимірних моделей артефактів, візуалізацію пошукових запитів у базах даних. Відповідаючи на запитання, чи є «Digital Humanities» просто споживачами розробок у сфері технологій або вони здатні впливати на подальший розвиток самих технологій, М. Таллер наголошує на важливості того, «щоб концептуальні рі-

шення про використання нових технологій у гуманітарних науках визначалися концепціями гуманітарних наук» [14].

Своєрідною спробою системно викласти уявлення про зміст, проблеми та перспективи розвитку цифрових гуманітарних наук став «Маніфест Digital Humanities», опублікований у травні 2010 р. Маріном Дакосом, професором історії, засновником і директором Центру відкритих електронних видань (Франція), нині Національним координатором з відкритої науки Міністерства вищої освіти і науки Франції. У Маніфесті наголошується, що «цифрові методи досліджень мають значення для всіх гуманітарних наук та спираються на наукові парадигми, накопичені кожною з відповідних наукових дисциплін, використовуючи інструменти та перспективи, відкриті завдяки цифровим технологіям. Цифрові гуманітарні науки за визначенням міждисциплінарні та несуть у собі всі методи, засоби та перспективи пізнання, пов'язані з цифровими технологіями в галузі гуманітарних наук». За думкою авторів Маніфесту, курси з «Digital Humanities» повинні бути включені до навчальних програм з гуманітарних та суспільних спеціальностей, літератури та мистецтва [15].

Цифрова гуманітаристика – це природне продовження та розширення традиційної сфери гуманітарних наук, а не заміна чи відмова від традиційних гуманітарних запитів. На думку фахівців Каліфорнійського університету UCLA (UCLA – University of California, Los Angeles), цифрові гуманітарні науки інтерпретують культурний та соціальний вплив основних компонентів нової інформаційної епохи – нових медіа- та інформаційних технологій, а також створюють і застосовують ці технології, щоб відповісти на традиційні та народжені новою епохою філософські, культурні, соціальні, історичні та філологічні питання. Роль гуманітаріїв вкрай важлива у цей історичний момент, оскільки культурна спадщина мігрує до цифрових форматів і ставлення до знань, культурного матеріалу, технології та суспільству радикально змінюється [16].

Цифрові гуманітарні науки (Digital Humanities) сьогодні викладаються практично у всіх провідних університетах США, Канади, Великої Британії, Нідерландів, Німеччини, Франції, Австралії та ін. Наведемо лише деякі приклади. У Каліфорнійському університеті функціонують шість ключових центрів та інститутів підтримки Digital Humanities: Центр цифрових гуманітарних наук (Center for Digital Humanities), Академічний технологічний сервісний центр (Academic Technology Services), Емпіричний технологічний центр (the Experiential Technologies Center), Інститут цифрової науки та осві-

ти (the Institute for Digital Research and Education), Бібліотека Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі (the UCLA Library), Лабораторія цифрової культурної спадщини (the Ahmanson Laboratory for Digital Cultural Heritage) [17].

Одним із міжнародних лідерів застосування цифрових технологій у мистецтві, гуманітарних та соціальних науках є факультет мистецтв і гуманітарних наук (Faculty of Arts & Humanities) у Королівському коледжі в Лондоні (King's College London) [18]. Факультет орієнтується на вивчення можливостей обчислювальних методів для мистецтва та гуманітарних наук з метою проектування та побудови спеціалізованих додатків (наприклад, для пошуку та збору інформації з інтернет-видань) та здійснює підготовку з різних магістерських програм у галузі цифрової культури та суспільства, а також за програмою PhD, що вважається першою у своєму роді програмою у світі в галузі «Digital Humanities».

Цифрові гуманітарні науки є стратегічно важливою сферою для Кембриджського університету. «Кембриджські цифрові гуманітарні науки» (Cambridge Digital Humanities) є міждисциплінарним дослідницьким центром, який розташований у Школі мистецтв і гуманітарних наук, створено в 2017 р. як об'єднання дослідників, зацікавлених не лише у використанні цифрових інструментів, але й у вивченні результатів їх застосування, впливу на трансформацію процесів пізнання в галузі гуманітарних та соціальних наук. Учасники центру вважають, що поширення цифрових технологій відкриває нові галузі дослідження та породжує такі питання, які порушують традиційні дисциплінарні межі [19].

Стрімкий розвиток «Digital Humanities» супроводжується появою численних науково-освітніх структур, які позиціонують своє ставлення до цього напрямку і вимагають систематизації з метою розуміння особливостей та перспектив розвитку як «Digital Humanities», так і гуманітарних наук в цілому. Одночасно зростає кількість досліджень, присвячених різним аспектам розвитку цифрових гуманітарних наук, спостерігається консолідація і самоорганізація дослідників у рамках «Digital Humanities», триває вироблення загальних принципів, методів, наукового цифрового інструментарію.

Найбільшим світовим центром цифрових гуманітарних наук є Альянс цифрових гуманітарних організацій – The Alliance of Digital Humanities Organizations (ADHO), що об'єднує організації Європи, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії, Японії, Республіки Корея, Тайваню, ПАР та ін. Головна мета альянсу – створення майданчика для спільної роботи однодумців

у галузі «Digital Humanities», для посилення та розвитку даного напрямку. Альянс організовує різноманітні заходи (конференції, симпозіуми, школи в галузі «Digital Humanities»), надає фінансову підтримку студентам та молодим вченим, курирує випуск спеціалізованих видань на регіональному, національному та міжнародному рівнях [20].

У сучасних умовах особливого значення набуває цифровізація дослідницької діяльності та наукової комунікації. По-перше, суб'єкт наукового гуманітарного знання сьогодні більше половини робочого дня проводить за комп'ютером, отже, він включений у цифрове середовище, у якому на постійній основі користується інтернет-технологіями, онлайн-майданчиками, комунікативними виходами на різні ресурси, які надають йому лавину інформації в тій чи іншій рубриці, що може бути використане безпосередньо в науковій чи навчальній діяльності. До цього треба додати месенджери, чати різних соціальних мереж. У цьому зв'язку не буде перебільшенням сказати, що спілкування будується також за правилами цифрового світу. По-друге, треба особливо наголосити, що мотиваційна частина використання цифрових технологій також посилюється, і все більше вчених дійсно зацікавлені в тому, щоб використовувати ресурси інформатизації для успішного ведення досліджень і реалізації можливостей стрімкого оприлюднення результатів своїх знахідок і пошуків для отримання миттєвого відгуку на свої дослідження. Відбувається значна оптимізація всього ланцюжка наукової творчості, що безпосередньо впливає на якісну сторону повсякденної наукової роботи в галузі гуманітарних наук. Схематизація алгоритмів, калькуляція даних відбувається з ефективною швидкістю, а це означає, що можна постійно оновлювати дослідницьку частину роботи та верифікувати її на користь усіх зацікавлених осіб. По-третє, відбувається оптимізація навчальних процесів у галузі гуманітарних наук. Зростає ступінь наочності, яка допомагає опанувати матеріал на новому рівні, економити навчальний час, по-новому розподіляти навчальне навантаження занять, залишаючи більше часу на найцікавіше і важливіше.

Цифровізація здійснює потужний вплив на сферу споживання наукової інформації та на процес виробництва знань, включаючи різні форми подання дослідницьких результатів. Зокрема, наукові результати соціальних і гуманітарних досліджень все частіше створюються не тільки у вигляді традиційних публікацій, а й у нових формах, у тому числі у вигляді наборів даних, інфографіки, програмних інструментів, об'єктів віртуальної та доповненої реальності, інтерактивних, тривимірних та інших цифрових об'єктів. Тен-

денція до «оцифрування» всього ландшафту суспільних взаємодій кардинально змінила соціальну та загальну культурну ситуацію, вплинула на створення науково-технологічних інновацій, пов'язаних із функціонуванням великих даних. Змінюється модель поведінки людини в оцифрованому світі великих даних, формується нова цифрова філософія, що змінює парадигму наукового осмислення сучасного цифрового світу.

Проблема, що стоїть перед цифровою гуманітистикою, полягає в тому, що при значній хабітуалізації цифрових гуманітарних наук у практиках пізнання їхня концептуалізація не завершена. Не існує певної відповіді на запитання – що таке цифрові гуманітарні науки, що в їх рамках можна знати, що потрібно робити і на що розраховувати? Чи є цифрові технології просто розширенням інструментарію науки чи змінюють сам характер пізнання? Наскільки релевантними є результати використання тих чи інших цифрових методів? Адже отримана, наприклад, за допомогою нейромереж або великих даних інформація буває сумнівною в аспекті її значущості.

Нові «цифрові практики», «цифровий поворот» у гуманітаристиці зумовлюють необхідність змін у самій парадигмі сучасних соціогуманітарних наук. Велике значення у зв'язку з цим має робота зі створення науково-інформаційних дослідних баз, спрямованих на отримання доступу до величезних обсягів цифрових ресурсів. При цьому створення цифрових інструментів (розробка та стандартизація цифрового формату публікацій та зберігання даних, створення регулярно оновлюваних інформаційних баз, структурованого каталогу, забезпечення автоматичного пошуку за різними параметрами тощо) та дослідницьких інфраструктур для роботи з цифровими ресурсами покращує якість проведення гуманітарних досліджень.

Серед перспективних напрямів у розвитку цифрових гуманітарних наук можна виокремити такі: розробка та впровадження нових цифрових інструментів, методів і моделей у гуманітарних дослідженнях; використання цифрових технологій у гуманітарних дослідженнях для обробки великих масивів вихідних даних; штучний інтелект, інтелектуальні системи та інтелект людини, машинне навчання; створення та дослідження цифрових архівів та колекцій; збір та аналіз даних, їх візуалізація, моделювання, проектування баз даних; 3D-моделювання культурних об'єктів; цифрові способи візуалізації просторово-часових даних, що дозволяють представити різні процеси (наприклад, архітектурну історію міста, рухи етносів, історичні інтер'єри); читання та аналіз тексту в цифровому світі, який суттєво змінюється у зв'язку з появою гіпертексту, розшаруванням лінійної структури

тексту, появою нових лексичних, стилістичних, концептуальних форм; нові форми накопичення та трансляції знання, організації академічної спільноти, освітнього середовища (освітні програми та курси у сфері «Digital Humanities»); взаємодія людини та комп'ютера (робота), вплив цифрових технологій на людину; створення онлайн ресурсів, сервісів та платформ; віртуальна реальність, кіберкультура, кіберпсихологія; мультимедійні системи та технології, цифрові ЗМІ; цифрова документація, оцифрування документів; віртуальні дослідницькі середовища та товариства; цифрова історія, цифрова спадщина, історична інформатика; цифрові ігри та ін.

Через накопичений безпрецедентно величезний обсяг наукової інформації сучасну гуманітарну науку можна представити як глобальний гіпертекст, пов'язаний системою перехресних посилань у вигляді праць окремих дослідників чи дослідницьких колективів. Завдяки цифровим та когнітивним технологіям сучасна гуманітарна наука збагатилася новими методами пізнання, що привело до формування різних напрямів цифрової гуманітаристики, у тому числі цифрової філософії.

На наш погляд, можна припустити, що цифрова філософія здатна стати науковою дисципліною, покликаною створити теорію цифрового суспільства, теорію цифрової культури, які могли б послужити опису та розуміння реальностей сучасного цифрового світу. Для того, щоб виконати свою метатеоретичну функцію, філософія здійснює функцію самовизначення себе серед цифрових гуманітарних наук. Спочатку термін «цифрова філософія» був концептуалізований Едвардом Фредкіним для позначення нового філософського спрямування, що переосмислює метафізичне вчення Г. В. Ляйбніца в контексті інформаційної теорії, квантової фізики та цифрової фізики [21]. Основою цифрової філософії як напряму західноєвропейської думки стало уявлення про мислення як акт обчислення, а розумових дій як процесів обробки та перетворення інформації. Цифрова філософія спочатку була максимально пов'язана з квантовою теорією та кібернетикою, а також з теорією обчислюваності А. Тюрінга, що робило як результати досліджень, так і сам процес філософствування досить складними та вимагали від філософів міждисциплінарної компетентності та володіння складними категоріями цифрової фізики. Сучасна цифрова філософія розвивається за двома напрямками; перший – осмислити цифровізацію з позицій класичних філософських методологій, орієнтованих передусім на рефлексію та критику цифровізації, і другий – прагне розширення філософської методології за допомогою цифрових

інструментів та створення нових, обумовлених цифровізацією, форм філософствування.

У будь-якому випадку головне завдання філософії, у тому числі цифрової, – це формування людини, відкритої всьому новому, відкритого світу, і людини, здатної поглянути на себе із боку, побачити у собі і позитивне, і негативне. Така людина вже не буде людиною маси, людиною масового суспільства, вона ніколи не стане жертвою зомбоящику. Вона розумітиме дух часу, відчуватиме пріоритети не матеріальних, а духовних цінностей, бо саме у сфері духу лежить можливість збереження людини як унікальної істоти, збереження її індивідуальності в масовому, культурному різноманітті, збереження її внутрішньої свободи та особистості. А якщо людина береже себе, вона береже і трансформує той світ, що її оточує, створить світ добра й щастя, де не буде місця злу, брехні, війнам та іншим деструктивним явищам. І цифрові технології повинні допомогти людині у досягненні цієї мети, але все можливо на цьому шляху...

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цифрова епоха: міждисциплінарний дискурс : монографія / [А. А. Гедзик, Т. В. Ковальова, О. Ю. Коцюмба та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. Харків : Право, 2024. 214 с. DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178518141>
2. Berry D. M., Fagerjord A. Digital humanities : knowledge and critique in a digital age. Cambridge, England; Malden, MA : Polity, 2017. ix, 189 p.
3. Требін М. П. Цифрова філософія в цифровому суспільстві. *Сучасні тенденції в українській і світовій гуманітаристиці*: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 07 листопада 2024 року. Харків: ХНАДУ, 2024. С. 118–120.
4. Dalbello M. A. Genealogy of Digital Humanities. *Journal of Documentation*. 2011. Vol. 67, Issue 3. P. 480–506.
5. Thaller M. Geschichte der Digital Humanities. *Digital Humanities: Eine Einführung* / Fotis Jannidis, Hubertus Kohle, Malte Rehbein (Hg.). Stuttgart: Metzler, 2017. S. 3–12.
6. Burton D. M. Automated Concordances and Word Indexes: The Fifties. *Computers and the Humanities*. 1981. Vol. 15, No. 1. P. 1–14.
7. Burton D. M. Automated Concordances and Word Indexes: The Early Sixties and the Early Centers. *Computers and the Humanities*. 1981. Vol. 15, No. 2. P. 83–100.
8. Burton D. M. Automated Concordances and Word Indexes: The Process, the Programs, and the Products. *Computers and the Humanities*. 1981. Vol. 15, No. 3. P. 139–154.
9. Burton D. M. Automated Concordances and Word Indexes: Machine Decisions

and Editorial Revisions. *Computers and the Humanities*. 1982. Vol. 16, No. 4. P. 195–218.

10. A new companion to digital humanities / edited by Susan Schreibman, Ray Siemens, and John Unsworth. Chichester, West Sussex, UK : Wiley/Blackwell, 2016. xviii, 567 p.

11. Ellegård A. A statistical method for determining authorship: the Junius letters, 1769–1772. Göteborg, 1962. 115 p.

12. Mosteller F., Wallace D. L. Inference and disputed authorship: The Federalist. Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1964. xv, 287 p.

13. Morton A. Q. The authorship of the Pauline epistles: a scientific solution. Saskatoon: University of Saakatchewan, 1965. 28 p.

14. Thaller M. Controversies around the Digital Humanities: An Agenda. *Historical Social Research. Special Issue: Controversies around the Digital Humanities*. 2012. Vol. 37, No. 3 (141). P. 7–23.

15. Dacos M. Manifeste des Digital Humanities. *THATCamp Paris*. 26 mars 2011. DOI: <https://doi.org/10.58079/uo25>

16. The Program in Digital Humanities. URL: <https://dh.ucla.edu/about/> (accessed date: 25.01.2025).

17. UCLA. URL: <https://www.ucla.edu> (accessed date: 25.01.2025).

18. King's College London. URL: <https://www.kcl.ac.uk> (accessed date: 25.01.2025).

19. Cambridge Digital Humanities. URL: <https://www.cdh.cam.ac.uk> (accessed date: 25.01.2025).

20. Alliance of Digital Humanities Organizations. URL: <https://adho.org> (accessed date: 25.01.2025).

21. Fredkin E. An Introduction to Digital Philosophy. *International Journal of Theoretical Physics*. 2003. Vol. 42, No. 2. P. 189–247. URL: <http://52.7.130.124/wp-content/uploads/2015/07/intro-to-DP.pdf> (accessed date: 25.01.2025).

Янішевський О. Л.,

аспірант,

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПЛАТОНІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЛЮБОВІ ЯК ІДЕОЛОГІЯ ПОДОЛАННЯ ВОЄН ТА СТАНОВЛЕННЯ ГАРМОНІЙНОГО СВІТУ

Війни були та є наймасштабнішою трагедією і водночас тенденцією людства. Відповідно, пошук рішення якщо не вирішення, так мінімізації їх кіль-

ЗМІСТ

Секція: Політичні науки

Козловець М. А.

КОЛІЗІЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ.	3
--	---

Кружаленко Д. Ю.

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ У СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ	8
--	---

Пересипкіна І. В.

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.	16
--	----

Секція: Історичні науки

Гноєва К. М.

СУЧАСНА ІСТОРІОГРАФІЯ: ЖІНОЧОЇ ІСТОРІЇ	20
--	----

Секція: Економічні науки

Тарасюк М. В.

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	24
---	----

Секція: Філософські науки

Мошковський М. В.

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО : ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ТА МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ.	28
--	----

Огороднійчук Ю. Й.

ПРОБЛЕМА ВІДЧУЖЕННЯ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.	31
---	----

Танасійчук І. М.

МОВНА АГРЕСІЯ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ.	34
--	----

Требін М. П.

ЦИФРОВА ГУМАНІТАРИСТИКА В ЦИФРОВУ ЕПОХУ.....	37
--	----

Янішевський О. Л.

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПЛАТОНІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЛЮБОВІ ЯК ІДЕОЛОГІЯ ПОДОЛАННЯ ВОЄН ТА СТАНОВЛЕННЯ ГАРМОНІЙНОГО СВІТУ.	46
---	----

Наукове видання

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 31 січня 2025 р.)

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 04.02.2025. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 5,1. Обл.-вид. арк. 5. Тираж 100 пр. Зам. № 263

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017